

EUTANASIA

SUICIDUL ASISTAT DE MEDIC

INGRIJIRILE PALIATIVE

UMF CRAIOVA 2020-2021

Eutanasia - definiție

- Uciderea, **în mod intenționat**, prin acțiune sau omisiune a unei fiinte umane de catre personalul medical.
- terminarea activă, intenționată a vieții unui pacient de către un medic care consideră această acțiune în beneficiul pacientului.

Codul Penal – art 188

“Uciderea săvârșită la cererea explicită, serioasă, conștientă și repetată a victimei care suferea de o boală incurabilă sau de o infirmitate gravă atestate medical, cauzatoare de suferințe permanente și greu de suportat se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani”

- **Eutanasia este de fapt o crimă legalizată - ucide oameni fără apărare, care dintr-un motiv sau altul își exprimă dorința de a muri.**
- ceea ce este mai grav, este faptul că majoritatea bătrânilor care cer moartea nu sunt în deplinătatea facultăților mintale, sau sunt convinși pe diverse căi să o dorească.
- **Această crimă este mascată în mod divers, în primul rând lingvistic.** Astfel, medicii spun că ei „ajută să moară” pe cei ce doresc asta. **De fapt nu îi ajută să moară ci îi omoară cu adevărat.**
- **Injectiile letale au ca rezultat moartea pacientului.**
- **Am vindecat suferința/boala dar am omorât bolnavul !!!**
- **Eutanasia folosește în mod pervers structura creștină a „millei” (charity) pentru a justifica uciderea celor bătrâni, bolnavi și slabi.**
- Dorința de a muri poate fi semnul unei disfuncții sau al disperării, însă sângele rece cu care medicina aplică medicamente care omoară este mult mai aproape de lagărele de concentrare naziste decât de milostivirea creștină, care ajută, dă sens, putere și viață oamenilor.
- **De fapt, eutanasia este o industrie ca oricare alta, așa cum este cea a avorturilor, de armament sau de droguri, care aprovizionează lumea cu instrumente ale morții, pentru a obține profituri fabuloase.**

Etica eutanasiei

Eutanasia ridică o serie de aspecte morale:

- este drept să se pună capăt vieții unui pacient bolnav terminal care suferă o durere și suferință puternică?
- în ce circumstanțe eutanasia poate fi justificată, dacă exista vreuna?
- există o diferență morală între uciderea cuiva și lăsarea lui să moară?
- ar trebui oamenii să aibă dreptul de a decide asupra problemelor vieții și ale morții?
- unii oameni cred că eutanasia nu ar trebui permisă, chiar dacă ar fi corectă din punct de vedere moral, deoarece ar putea fi abuzată și folosită ca o acoperire pentru crimă.

Clasificare I

Eutanasiе voluntară - se produce la cererea sau cel puțin cu consimțământul pacientului care urmeaza sa moara

- Acestea includ cazurile in care: solicită ajutor pentru a muri, refuză tratamentul medical împovarator, cere întreruperea tratamentului medical sau oprirea aparatelor de susținere a vieții,refuză să mănânce sau pur și simplu decide să moară

Eutanasiе non-voluntară - apare atunci când persoana este inconștientă sau altfel incapabilă (de exemplu, un copil foarte mic sau o persoană cu un grad de inteligență extrem de scăzut) pentru a face o alegere semnificativă între viață și moarte și o persoană potrivită ia decizia în numele lor.

Include, de asemenea, cazurile în care persoana este un copil care este capabil să ia decizia din punct de vedere mental și emoțional, dar datorita varstei nu poate lua o astfel de decizie, deci altcineva trebuie să o ia în numele lor în fața legii .

Persoana nu poate lua o decizie sau nu poate face cunoscut dorințele lor. Acestea includ cazurile în care: persoana este în comă persoana, este prea tânără (de exemplu, un copil foarte mic) persoana este senilă, persoana prezinta retard mental sever, persoana are leziuni cerebrale severe, persoana sufera de boli psihice care pun in pericol siguranta pacientului si a celor din jur.

Eutanasiе involuntară – împotriva dorinței unei persoane competente (care își poate exprima voința).

Tipurile de tratament care pot fi oprite sau refuzate deoarece sunt împovărătoare pentru pacient:

- tratamentul experimental în care efectele secundare sunt cunoscute partial
- tratamentul inutil, care nu are nici o șansă rezonabilă de a face bine
 - altul decât menținerea pacientului în viața
- un tratament care provoacă o mare suferință pentru pacient și face ca situația generală să fie mai gravă deoarece provoacă suferințe și celor care iubesc pacientul
- tratamentul eroic - pe care medicii îl realizează din proprie inițiativă

Clasificare II

-dupa modalitatea de actiune-

- **Eutanasie activă (prin acțiune)** - provocarea morții unei persoane în mod intenționat de către un medic care crede că moartea este în beneficiul pacientului (prin efectuarea unei acțiuni în acest sens - ex. administrarea unei injecții letale)
- **Eutanasie pasivă (prin omisiune)** - provocarea morții unei persoane în mod intenționat, prin neacordarea îngrijirilor destinate menținerii vieții (ex. ventilație mecanică, hrănire și hidratare artificială)

Eutanasie activă (prin acțiune)

- *Agresiva (administrarea de medicatie letala)*
- *Non-agresiva (oprirea suportului vital)*
- ***Eutanasie cu dublu efect*** (administrarea unei medicatii analgezice cu potential letal in doza letala, avand dublul scop: disparitia durerii si decesul)

EAPC (European Association for Palliative Care) considera ca aceste clasificari sunt nepotrivite.

- *Eutanasia nu poate fi altfel decat activa intrucat rezultatul este unul concret, fiind atins o data cu pierderea vietii pacientului.*
- *Eutanasia nu poate fi altfel decat voluntara (altfel este omor calificat) si ca urmare conceptul de “E voluntara” trebuie abandonat fiind un pleonasm.*
- “Eutanasia, actul deliberat de incheiere a vietii unui pacient, chiar si la cererea acestuia sau a rudelor apropiate, este lipsit de etica.” preluat din *WMA, 2002*

Codul deontologic al Colegiului Medicilor, ART. 22

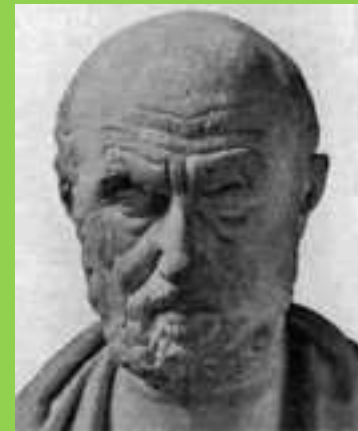
- Fapte și acte nedeontologice. “Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în special, următoarele acte: a) practicarea eutanasiei și eugeniei”

Nu sunt cazuri de eutanاسie

- Moartea provocată **neintenționat**
- Neinstituirea tratamentului inutil- fără beneficii pentru pacient
- Întreruperea tratamentului inutil, împovărător pentru pacient sau nedorit de acesta
- Administrarea de doze mari de analgezice, atunci când acestea sunt absolut necesare (morfină- deprimare respiratorie)

Codul lui Hipocrat

*Nu voi administra
medicamente
letale nici unui
pacient care le
solicită, nu voi
acorda asemenea
sfaturi sau
sugestii*

***“Mâna care vindecă
nu poate fi și
mâna care ucide”***

Prof.univ.dr. Vasile Astarastoe

Permitting the Destruction of Life not Worthy of Life (1920)

- Dr. Alfred Hoche, profesor de psihiatrie la Universitatea din Freiburg și Karl Binding, profesor de drept la Universitatea din Leipzig
- Această carte a stat la baza programului nazist de eutanasiie involuntară.
- Potrivit autorului cartii “Uciderea medicală și psihologia genocidului” psihiatrul Robert Jay Lifton, politica nazista a trecut printr-o serie de modificări.

Cele cinci etape prin care naziștii au aplicat principiul "vieții nedemne de viață”:

- ***sterilizarea coercitivă*** A urmat
- **uciderea copiilor “cu probleme” în spitale;**
- **uciderea adulților “cu probleme”,** adunați mai ales din spitalele de psihiatrie, în centrele echipate în special cu monoxid de carbon.
- **extinderea proiectului (în aceleași centre de ucidere) la deținuții “cu probleme” ai lagărelor de concentrare și exterminare**
- **omorurile în masă din lagărele de exterminare**

Euthanasia Society Anglia (1935)

1935

**A fost înființată
Euthanasia Society
din Anglia**

**Scop- promovarea
eutanasiei**

Germania nazistă- 1939

- Octombrie 1939- programul de eutanasiе involuntară- bolnavi și infirmi
- Scop- eliminarea vieții care nu merită trăită

EUTANASIA EUGENICA

- Inițial - nou-născuți și copii mici cu infirmități
- Medicii și moașele aveau datoria de a raporta cazurile de copii cu vîrstă pînă la 3 ani, care prezentau semne de retardare mintală, infirmitate fizică sau alte simptome menționate într-un chestionar special primit de la Ministerul Sănătății
- La scurt timp - copii mai mari și adulți - considerați incurabili - ucisi din milă

Teritoriul de Nord al Australiei 1996-1997

**Legiferarea
eutanasiei în 1996
Lege abrogată în
1997**

Eutanasia activa este legală în

- Olanda
- Belgia
- Luxemburg
- Columbia
- Canada
- Australia – statul Victoria (din 2019)

Suicidul asistat este legal in urmatoarele tari:

- Elvetia
- Germania
- Olanda
- SUA – statele [Washington](#), [Oregon](#), [Colorado](#), [Hawaii](#), [Vermont](#), [Montana](#), [Washington, D.C.](#), [Maine](#) (Starting January 1, 2020), [New Jersey](#) (Starting August 1, 2019), and [California](#).

Statele Unite

- California este al cincilea stat american ce a legalizat eutanasia. (Celelalte state sunt: Oregon, Montana, Washington și Vermont.)
- Jerry Brown, guvernatorul Californiei, a ratificat luni legea ce autorizează sinuciderea asistată pentru bolnavii gravi..

SCOTIA

- În Scoția se dezbate propunerea legislativă prin care **orice persoană va avea dreptul să asiste o sinucidere.**
- A ajuta o persoană care vrea să se sinucidă nu va mai reprezenta o infracțiune, scrie [Life Site News](#).
- Persoana care dorește să se sinucidă va trebui să aibă cel puțin 16 ani împliniți și două documente semnate de doi medici, din care să reiasă că suferă de o boală terminală sau care „scurtează viața” – practic, orice diagnostic. Există foarte multe boli despre care putem spune că scurtează viața, cum sunt: diabetul zaharat, infecția asimptomatică cu HIV, tulburarea bipolară, boala coronariană, lupusul, tabagismul sau obezitatea.
- Legea nu introduce un protocol de consiliere a celui care are gânduri suicidare, ceea ce ar materializa visul unor „îngeri ai morții” din istorie, acela ca oricine să poată „asista” fără restricții o persoană care declară că vrea să se sinucidă.
- **Acest proiect ca și legile eutanasiei de pe alte meridiane nu fac decât să le inducă oamenilor ideea că moartea provocată este o soluție acceptabilă pentru orice suferință.**
- **Ne îndreptăm spre o cultură în care va exista cerere pentru moarte.**

Olanda- aprilie 2001

Termination of Life on Request and Assistance with Suicide Act

- **Def. - suprimarea intenționată a vieții unei persoane, la cererea sa explicită**
- **Minorii pot solicita eutanasia**
- **Cerere în avans**

Criterii - Olanda

- Cerere voluntară și persistentă
- Pacient cu suferință incurabilă și de nesuportat
- Comunicarea diagnosticului și prognosticului
- Informare cu privire la alternative
- Nu există alternative acceptabile pentru pacient
- Consultarea cu un alt medic
- Eutanasia poate fi efectuată numai de către medic
- Raportarea cazurilor de eutanasi

Olanda: Planuri pentru generalizarea eutanasiei la oamenii sănătoși

- Edith Schippers, ministrul olandez al Sănătății, [a anunțat](#) un **proiect de lege care ar extinde posibilitatea solicitării eutanasiei la persoanele care cred că „și-au încheiat viața”, dar nu sunt bolnave sau suferinde măcar.**
- Într-o scrisoare adresată Parlamentului, d-na Schippers și ministrul Justiției și Internelor, Ard van der Steur, au arătat că oamenii care „au o opinie bine întemeiată că viața lor este la final, trebuie, sub criterii stricte și atente, să li se permită să-și încheie viața într-o manieră demnă”.
- Întrucât „dorința pentru un final ales al vieții apare mai ales la vârstnici, noul sistem va fi limitat la” aceștia – dar fără să existe o limită de vârstă.
- Paul Tully, secretar general al Societății pentru Protecția Copiilor Nenăscuți din Marea Britanie, care s-a opus cu succes încercării de legalizare a eutanasiei în această țară anul trecut, [a declarat](#):
- „Această știre arată cât de rapid societatea își poate pierde respectul pentru oamenii considerați neproductivi sau nedorți odată ce eutanasia este legalizată. Propunerea va accelera uciderea celor bătrâni, handicapați și vulnerabili. Aceștia sunt cei care vor fi făcuți să creadă că viețile lor s-au încheiat”.
- Olanda a fost prima țară care a permis eutanasia, în 2002, pe atunci doar pentru pacienții în stadiu terminal al unei boli care provoacă „suferință de nesuportat, fără speranță de vindecare”.
- Așa cum este acum evident, acesta a fost doar primul pas către introducerea unei culturi a sinuciderii în rând populației. După ce deja s-a înregistrat o creștere masivă a cazurilor de eutanasiu pe legea deja existentă, ne putem oare aștepta ca termenii „criterii stricte și atente” să însemne mai mult decât o vorbă goală?
- De fapt, cu greu am putea găsi un criteriu care să fie folosit pentru distingerea în mod rezonabil a celor care ar avea un pretins „drept la moarte” de cei care nu îl au. Cum ar putea un judecător sau un funcționar public, într-o societate în care domină cultura individualismului feroce, să spună vreodată, „**nu, domnule, viața dvs. nu e suficient de încheiată?**”

Olandezii au lansat ambulanțele specializate în eutanasiere, pentru pacienții foarte bolnavi ai căror doctori refuză să le facă injecția letală

- Programul, numit “**Levenseide**” (Sfârșitul vieții), a fost lansat de cea mai mare organizație pentru eutanasiere umană din lume, care numără 130.000 de membri.
- Olanda este prima țară care a legalizat eutanasierea umană, în 2002.
- **Eutanasierea este gratuită**, iar ambulanțele speciale pot fi chemate de cei bolnavi sau de rude, prin telefon sau e-mail.
- **În momentul în care ambulanța ajunge la cel suferind, acesta trebuie să fie în stare să articuleze de mai multe ori că vrea într-adevăr să moară. În plus, conform sursei, el trebuie să sufere “dureri îngrozitoare” pentru a fi eutanasiat.**
- *“Prima dată, pacientul primește o injecție, care îi induce un somn adânc. Apoi, urmează o a doua injecție, care le oprește respirația și pulsul”, a explicat Walburg de Jong.*
- În plus, echipa de eutanasiere îi va intervieva pe medicii pacienților, pentru a afla de ce au refuzat să curme viața acestora, în ciuda insistențelor lor.
- ***Ambulanța va face o singură eutanasiere pe săptămână, din cauza impactului emoțional pe care această procedură îl are asupra medicilor.***

- Protocolul de la Groningen este un protocol medical creat în septembrie 2004 de Eduard Verhagen, directorul medical al departamentului de pediatrie al Centrului Medical Universitar Groningen (UMCG), Olanda. Acesta conține directive cu criterii în baza cărora medicii pot efectua “terminarea activă a vieții la sugari” (eutanasia copilului), fără teama de urmărire penală.

Suprimarea vieții unui copil (sub vârsta de 1) este acceptată în cazul în care sunt îndeplinite patru criterii:

- prezența unei suferințe fără speranță și insuportabile.
- acordul părinților de a-i lua viața.
- pacientul a fost examinat de către medic.
- efectuarea actului fără suferință

- Legile eutanasiei in Olanda impun oamenilor să solicite ei înșiși eutanasia (eutanasia voluntară), și este legala pentru persoanele de 12 ani și mai mari.
- Eutanasia rămâne ilegală din punct de vedere tehnic pentru pacienții cu vârsta sub 12 ani.
- Protocolul de la Groningen nu oferă medicilor o protecție juridică de necontestat.
- Jurisprudența i-a protejat până acum pe medici de urmărirea penală atât timp cât acționează în conformitate cu protocolul, dar nu există nici o lege scrisa în acest domeniu.

Belgia

Septembrie 2002 - devine a doua țară în care au fost legalizate eutanasia și suicidul asistat

- ***13.02.2014 - legalizarea eutanasiei pentru minorii cu capacitate de discernământ***

- Conform [BBC](#), primul copil „beneficiar” al legislației belgiene pro-eutanasiе a devenit un minor în vârstă de 17 ani, care suferea de o mutație genetică rară.
- Belgia este singura țară care permite, din 2014, curmarea voluntară a vieții pentru copii, indiferent de vârstă. Metoda utilizată este injecția letală. Olanda permite și ea eutanasiа pentru minori, dar peste vârsta de 12 ani.
- Legea belgiană stipulează că minorul trebuie să aibă o boală incurabilă în ultimele faze ale stadiului terminal și să sufere o durere fizică insuportabilă și constantă, care nu poate fi ameliorată.
- Procesul de aprobare presupune consultarea unui psiholog și exprimarea repetată a dorinței de a muri de către copil, care trebuie să aibă, de asemenea, o „capacitate rațională de decizie”.
- Deși este solicitat și acordul părintelui, nu este necesară o a doua opinie medicală /psihologică, iar comisiile de monitorizare a practicilor de eutanasiе din Belgia sunt alcătuite din aceiași medici care efectuează și promovează eutanasiа.
- Comunitatea pro-viață a semnalat în repetate rânduri abuzurile care se petrec în țările cu legi permissive privind eutanasiа și suicidul asistat, în ciuda măsurilor de control prevăzute în legislație.
- Nu a existat niciun caz de sancționare a unui medic în Belgia pentru practici dubioase privind eutanasiа, deși există acțiuni înaintate la [CEDO](#) pentru [cazuri specifice](#).
- Copiii sunt cu atât mai vulnerabili, iar o legislație care presupune o „**capacitate rațională de decizie**” de la vârsta de 0 ani pare în mod evident un non-sens.
- În ultimii 10 ani, **numărul cazurilor de eutanasiа a crescut de la 1000 la 8752 în Belgia**, și aceeași tendință crescătoare se observă în toate țările care adoptă „moartea cu demnitate” ca standard.
- Eutanasiа și suicidul asistat au, conform anumitor sondaje, o susținere îngrijorător de mare în rândul medicilor din lumea dezvoltată: peste 50% în SUA, procente de peste 40% în Germania, Marea Britanie și Italia, și peste 30% în Spania și Franța.

Sophia Kuby, Director pentru Advocacy European la ADF International, arată că

- „O societate dreaptă și corectă se preocupă de cei mai vulnerabili membri ai săi. Odată ce am deschis ușa acestor omoruri intenționate, nu există niciun punct logic în care să spunem stop. Conform celui mai recent raport publicat de guvernul belgian, numărul persoanelor eutanasiate în Belgia în 2015 este cel mai mare de până acum.
- De la legalizare, în 2002, cazurile de eutanasiie au crescut de 100 de ori, inclusiv cele pentru motive precum afecțiunile psihologice.”
- În Belgia este legală inclusiv [eutanasierea copiilor](#).
- Legea a fost inițial destinată curmării suferinței incurabile în fază terminală dar a fost [relaxată și extinsă în anii următori](#) pentru a include alte boli, inclusiv simpla depresie.

Germania a legalizat eutanasierea la cererea pacientului in 2010

- **Un tribunal din Germania a decis ca nu reprezinta o crima sa fie oprite aparatele de sustinere in viata a unei persoane muribunde, daca acea persoana isi da acordul.**

Suedia a legalizat eutanasierea la cererea pacientului in 2010

- **Biroul național pentru Sănătate din Suedia a legalizat întreruperea dispozitivelor de menținere în viață, la cererea pacienților, anunță AFP.** Măsura vine, în urma solicitării unei femei de **32 de ani**, paralizată de la vârsta de șase ani, care a cerut să i se acorde dreptul de a muri. Femeia spunea, într-o scrisoare adresată autorităților că nu își mai dorește să sufere și cerea ca aparatele care o mențin în viață să fie deconectate în timp ce doarme. **Autoritățile suedeze au hotărât ca pacienții care solicită acest drept să fie asistați, în condițiile în care iau această decizie în cunoștință de cauză. În cazul în care se aplică acest tratament, medicii sunt obligați să furnizeze somnifere sau morfină pentru a reduce eventuala durere în momentul debranșării de la aparate.**

CANADA

- Quebecul este prima provincie din Canada care a legalizat eutanasia pasiva a oamenilor.
- Eutanasia activa este ilegala si se considera crima.
- Legea le dă dreptul medicilor să refuze administrarea unei astfel de injecții, dacă nu sunt convinși că este cel mai bun lucru într-un anumit caz.
- Pacienții care pot cere injecția letală trebuie, printre altele, să aibă cel puțin 18 ani, să sufere de o boală incurabilă aflată în ultimul stadiu, să fie în deplinătatea facultăților mintale și să aibă asigurare medicală.

Argumente împotriva eutanasiei

- “Panta alunecoasă”
 - Eutanasie pentru pacienți care nu sunt bolnavi terminali
 - De la eutanasie voluntară la eutanasie non-voluntară/involuntară
- Eutanasia - mijloc de diminuare a costurilor sistemului sanitar
- Eutanasia este o negare a importanței și valorii vieții umane
- Dumnezeu decide cînd moare o persoană

Panta alunecoasa (“slippery slope”)

Persoanele vulnerabile predispuse la abuzuri:

- Varstnici
- Minoritati
- Persoane cu dizabilitati (deficiente psihice de ex.)
- Grupuri tipic discriminate (etnic, social, economic, etc.) (ex. experimentele Tuskegee)

Eutanasie pentru pacienți care nu sunt bolnavi terminali

Definirea termenului “teminal”

Pași pentru extinderea eutanasiei și la bolnavi care nu sunt teminali

1. 1992, Jack Kevorkian- boală teminală- orice boală care scurtează viața chiar și cu o zi
2. Co-fondatorul Societății Hemlock – vîrstă avansată terminală (“terminal old age”)
3. Unele legislații- stare "terminală"- moartea se va produce într-un “timp relativ scurt”
4. Alte legislații- “terminal”- moartea se va produce în mai puțin de 6 luni

! Nu se poate preciza cu exactitate speranța de viață

De la E. voluntară la E. non-voluntară/ involuntară

- Presiune emoțională și psihologică asupra persoanelor dependente sau deprimare
- Sentiment de vinovăție pentru a nu alege să moară
- Considerente financiare și temerea de a nu deveni “o povară” ar putea determina unele persoane să aleagă eutanasia sau suicidul asistat - decizie voluntară?
- Crearea unui “model”- cei fără speranță să aleagă eutanasia sau suicidul asistat

Eutanasia - mijloc de diminuare a costurilor sistemului sanitar

- Presiune asupra furnizorilor de servicii de sănătate în scopul reducerii costurilor
- Eutanasia poate deveni un mijloc important de reducere a costurilor
- Eutanasia poate deveni alternativa la îngrijirile paliative - termen lung, scumpe

Eutanasia-negare a importanței și valorii vieții umane

- Susținătorii E- legea permite ca, în legitimă apărare, o persoană să ia viața altei persoane pentru a salva propria viață sau viața altei persoane inocente. **În eutanasiie nici o viață nu este salvată!**
- Pentru mii de ani societatea umană a incriminat eutanasia. S-au schimbat condițiile astăzi?
- Dezvoltarea îngrijirilor paliative ar trebui să reducă presiunea pentru decriminalizarea eutanasiei

Argumente în favoarea eutanasiei

- Durere insuportabilă
- Dreptul de a comite suicid
- Oamenii nu ar trebui să fie “forțați” să rămână în viață

Durere insuportabilă

a. Argumentul major în favoarea eutanasiei

- “insuportabil”- imposibil de cuantificat

Soluții:

- Progresele importante în tratarea durerii
- educarea personalului sanitar în domeniul tratamentelor paliative
- acces pentru toți pacienții la tratamente analgezice
- educarea și informarea pacienților
- suport psihologic pentru pacienți – tratarea depresiei care însoțește, de regulă, durerea

Durere insuportabilă

b. Tratarea durerii cu medicamente puternice ar putea duce pacientul la o stare în care viața sa să nu mai aibă demnitate

- Cum cuantificăm demnitatea vieții umane?

Dreptul de a comite suicid

- În cazul eutanasiei oferim un drept de a ucide și nu unul de a comite suicidul
- Eutanasia devine o problemă de sănătate publică și o posibilă sursă de abuz
- Alături de dreptul unei persoane de a muri apare dreptul alteia (medicul) de a ucide

Oamenii nu ar trebui să fie “forțați” să rămână în viață

- Nici legea și nici etica medicală nu cer ca să se facă totul pentru a menține în viață o persoană, împotriva dorinței sale sau atunci când tratamentul devine împovărător pentru pacient
- Soluția- îngrijirile paliative- comfortul pacientului și a familiei

Argumente care promoveaza existenta diferentei intre a uide si a lasa sa moara (Campbell si Downie, “Practica pediatria moderna”, 1989).

- **“Este o diferenta uriasa psihologica intre a permite moartea sau a uide, diferenta care este foarte importanta pentru personalul unitatilor de terapie intensiva”.**
- **Pentru pediatri “este o mare diferenta intre a nu folosi un incubator pentru a tine in viata un copil de 600 gr. si a face o injectie ucigasa, indiferent ca rezultatul este similar”.**

Aspecte legale privind E si IT (IP)

- **EUTANASIA** este interzisa legal in Romania fiind considerata omor cu circumstante atenuante.
- **Eutanasia** este deopotriva interzisa ca norma morala imperativa in codurile de norme morale profesionale (ex. codul deontologic al medicilor din R) dupa cum si in morala religioasa.
- **INGRIJIRI TERMINALE** (ingrijiri paliative)
- **LEGEA** drepturilor pacientului nr. 46 din 21 ianuarie 2003:
 - prin **îngrijiri terminale** se înțeleg **îngrijirile** acordate unui pacient cu mijloacele de tratament disponibile, atunci când nu mai este posibila îmbunătățirea prognozei fatale a stării de boala, precum și **îngrijirile** acordate în apropierea decesului.

Suicidul asistat

- **Suicidul asistat** – furnizarea de informații și mijloace pentru ca o persoană să se sinucidă, cu intenția ca persoana respectivă să le folosească în scopul suprimării vieții
- **Suicidul asistat de medic** – medicul este cel care furnizează informații sau mijloace pentru comiterea suicidului

Sinucidere asistata

- Juramantul Hipocratic prevede refuzul eutanasiei: “I will neither give a deadly drug to anybody if asked for it, nor will I make a suggestion to this effect.”
- Tot astfel Decl. de la Genva: “Sanatatea pacientului va fi principala mea preocupare”
- De asemenea virtutile religioase si etica religioasa exprima “a nu ucide”.
- Intrebare: sinuciderea asistata este acelasi lucru cu eutanasia si astfel interzisa etic/moral?
- Unii sustin ca SA se afla in afara domeniului moralei practicii medicale pentru ca ar trebui sa implice oameni care nu sunt profesionisti in domeniul medical si astfel ar deveni morala. Altii sustin pluralitatea viziunilor in practica medicala si astfel sa sustina diversitatea de opinii. Practica medicala tolereaza opinii diferite asupra avortului, atunci de ce nu ar tolera si asupra SA?
- *“intentionally helping another person to commit suicide or providing them with the means to do so.”* (Dutch Law)

- Unii propun pt. termenul de SA termenul de E sau pe cel de “asistenta a medicului la moartea pacientului”
- Actiunea medicului poate fi:
 - a) activa, involuntara: medicul ucide cu intentie pacientul
 - b) activa, voluntara: medicul ucide cu intentie pacientul dar la cererea acestuia
 - c) pasiva, involuntara: medicul lasa pacientul sa moara fara interventie medicala impotriva vointei acestuia
 - d) pasiva, voluntara: medicul lasa pacientul sa moara la cererea acestuia
- Etica medicala a acceptat d) ca fiind morala pe criteriul ca nu medicul ci boala este cea care ucide pacientul iar medicul nu trebuie sa aiba riscuri mai mari decat beneficii ori suferinta fara beneficiu.
- a), b) si c) sunt ilegale (inclusiv in SUA, AMA, American Medical Association)” : “. . . A permite medicului sa se angajeze in E va produce in final mai mult rau decat bine. E este fundamental incompatibila cu rolul medicului de a vindeca, ar fi greu de controlat si ar aduce riscuri societale importante” (“...permitting physicians to engage in euthanasia would ultimately cause more harm than good. Euthanasia is fundamentally incompatible with the physician’s role as healer, would be difficult to control, and would pose serious societal risks.”Code of Ethics, 2.21, engl. Orig.)

Argumente standard impotriva SA:

- Suicidul nu este un act bun in sine si pentru cel bolnav
- SA este incompatibil cu ingrijirea medicala
- Ingrijirea paliativa nu este o necesitate
- Solicitarea pentru a muri vine pe fondul lipsei de ingrijiiri medicale adecvate sau nerecunoastere a aspectelor psihologice
- Practica SA desensibilizeaza medicul fata de nevoile umane
- Poate conduce pe panta alunecoasa a uciderii celor in nevoie, bolnavi, deficienti, slabi in general spre discriminare in medicina

Argumente Standard in favoarea SA:

- Protejeaza oamenii care nu doresc sa isi prelungeasca suferinta
- Aduc respectul autonomiei
- Respecta diversitatea sociala
- Protejeaza impotriva paternalismului medicului si tratamentului nedorit
- Protejeaza impotriva extinderii situatiilor in care persoana umana este slaba si debilitata
- Vine in intimpinarea nevoilor statului de a nu prelungi viata unui cetatean aflat in durere si suferinta

<http://www.uic.edu/depts/mcam/ethics/suicide.htm>

Ingrijirile paliative (IP)

- IP sunt ingrijiri medicale care dincolo de tratamentul curativ (ce continua in paralele sau se opresc) sunt adresate problemelor fizice, psihologice si spirituale pe care le traiesc pacientii cu boli letale alaturi de familiile lor in scopul imbunatatirii calitatii vietii (preluat dupa OMS, 2002).
- Probleme ale bolnavului: durere, suferinta fizica, nesiguranta, singuratate, marginalizare, lipsa de speranta, etc.
- Astfel IP reprezinta imbunatatirea *calitatii vietii pacientilor si a familiilor acestora in fata problemelor de sanatate pe care le asociaza bolile letale prin preventia si usurarea suferintei prin identificarea precoce, evaluarea si tratamentul durerii precum si a altor probleme fizice, psihologice si spirituale (OMS).*

Nu este Eutanasi e ci constituie ingrijire paliativa avand ca scop imbunatatirea calitatii vietii iar nu moartea:

- (1) neînceperea unui tratament considerat zadarnic
- (2) oprirea, întreruperea sau renuntarea la un tratament considerat zadarnic
- (3) sedarea terminala cu scopul alinarii simptomatice a bolnavului
- (1) neînceperea tratamentului considerat zadarnic (Atentie: NU inutil ci zadarnic: orice tratament poate fi util dar nu orice tratament este folositor ameliorarii ori vindecarii)
- (2) oprirea, întreruperea, renuntarea la tratamentul considerat zadarnic
- (3) sedarea terminala cu scopul alinarii simptomatice a bolnavului (opririi durerii dar nu a vietii)
- Zadarnicia nu priveste viata ci eficienta tratamentului.
- Imbunatatirea calitatii vietii pacientului, a confortului lui medical, a respectului pentru demnitatea umana.
- reprezinta folosirea medicatiei sedative pentru a face suportabila o suferinta intolerabila in ultima perioada a vietii si nu suprimarea “terminala” a vietii ajunsa “la sfarsit”.

Ingrijiri paliative vs. eutanasie

- Medicalizarea unei persoane pentru a muri (in scopul decesului) direct sau indirect, cu simplu efect sau cu dublu efect, ***cu consimtamantul acesteia este Eutanasie.***
- ***Medicalizarea unei persoane pentru a muri (in scopul decesului) fara consimtamantul acesteia atat nonvoluntar cat si involuntar este omor***

IN SEDAREA TERMINALA (PALIATIE):

- Intentia: a usura suferinta intolerabila
- Procedura: a folosi un drog intr-o concentratie adresata controlului durerii
- Finalitatea (scopul): indepartarea imediata a suferintei
- Verificarea reusitei: lipsa durerii, calitatea sporita a vietii

IN EUTANASIE:

- Intentia: a suprima viata pacientului
- Procedura: a folosi un drog intr-o concentratie adresata decesului (controlul decesului)
- Finalitatea (scopul): moartea imediata
- Verificarea reusitei: constatarea decesului